

กระทรวงศึกษาธิการ

บทวิจารณ์
รางวัลกองทุน
หม่อมหลวงบุญเหลือ
เทพยสุวรรณ
ปี ๒๕๕๖

โครงการวิจัย เครือข่ายการวิจารณ์ศิลปะ
การวิจัยและพัฒนา (สกว.)

**ผลการประกวด
บทวิจารณ์วรรณกรรม ประจำปี ๒๕๕๖**

รางวัลชมเชย ได้แก่

**บทวิจารณ์วรรณกรรม เรื่อง อาณานิคมใน เอแลน บาลอง / เอแลน
บาลอง ในอาณานิคม**

โดย จิรัฏฐ์ เลิศมแสนยากร

ความเห็นของคณะกรรมการตัดสิน บทวิจารณ์วรรณกรรม ประจำปี ๒๕๕๖

ที่ประชุมคณะกรรมการตัดสินรางวัลบทวิจารณ์วรรณกรรม ประจำปี ๒๕๕๖ มีมติให้บทวิจารณ์ของ จิรัฏฐ์ เฉลิมแสนยากร ได้รับรางวัลชมเชย ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๖ ดังมีเหตุผลต่อไปนี้

บทวิจารณ์ของ จิรัฏฐ์ เฉลิมแสนยากร มีความเด่นในด้านแง่คิดและมุมมองต่องานวรรณกรรมที่นำมาวิเคราะห์กระตุ้นให้ผู้อ่านได้ขบคิดและถกเถียงเกี่ยวกับประเด็นที่น่าสนใจ สามารถแสดงให้เห็นความซับซ้อนของมนุษย์ทั้งในด้านความคิดและอารมณ์ความรู้สึกที่สัมพันธ์กับมิติสังคม เป็นตัวอย่างของการประยุกต์ใช้แนวคิดในการศึกษาวรรณกรรมกับการวิเคราะห์ตัวบทที่อยู่ต่างยุคต่างสมัย และนำเสนอการตีความที่แปลกใหม่และแตกต่าง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการจึงเห็นสมควรให้บทวิจารณ์ของ จิรัฏฐ์ เฉลิมแสนยากร ได้รับรางวัลชมเชยประเภทบทวิจารณ์วรรณกรรม ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๖

๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖

ตัวอย่างรางวัลชมเชยบทวิจารณ์วรรณกรรมประจำปี ๒๕๕๖ อาณานิคมใน เอแลน บาลอง/เอแลน บาลอง ในอาณานิคม

โดย จิรภัฏ์ เฉลิมแสนยากร

ในช่วงปี พ.ศ. 2470-2490 มิจานประพันธ์ที่เรียกว่า *ไพร์ชนิยาย* หรือนวนิยายที่ใชจากในต่างประเทศ (Exotic Novel) ออกมามากมาย หลายเรื่องยังคงถูกพูดถึงและศึกษากันต่อมา เช่น *ละครแห่งชีวิต* (พ.ศ. 2472) ของหม่อมเจ้าอากาศดำเกิงฯ *ช่วงหลังภาพ* ของศรีบูรพา (ตีพิมพ์เป็นตอนครั้งแรก พ.ศ. 2479) *ปักกิ่งนครแห่งความหวัง* (พ.ศ. 2486) ของสด คุรมโรหิต ตลอดจน *ความรักของวัลยา* (พ.ศ. 2495) ของเสนีย์ เสาวพงศ์

จะสังเกตได้ว่าในยุคสมัยดังกล่าว นักประพันธ์ส่วนใหญ่เลือก นครหลวงจากประเทศมหาอำนาจทั้งจากทวีปยุโรปและเอเชียเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็น อังกฤษ ฝรั่งเศส จีน หรือญี่ปุ่น แต่ในเวลาเดียวกันนั้นเองก็ยังมีนักประพันธ์ ที่เลือกประเทศเพื่อนบ้านอย่าง *เวียดนาม* เป็นฉากหลัง

ผู้ประพันธ์คนนั้นคือ สแตน ธรรมยศ เขาเป็นที่รับรู้ในวงกว้างจากงาน วิจารณ์อันครอบคลุมหลายศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ และวรรณกรรม ด้วยการใช้ภาษาที่วิพากษ์อย่างตรงไปตรงมาจึงทำให้งานเขียน ของเขานั้นเป็นที่กล่าวถึงอย่างกว้างขวาง ในอีกด้านหนึ่ง ส.ธรรมยศ ยังเป็น นักประพันธ์เรื่อง ‘อ่านเล่น’ ที่มีความสามารถ นอกจากความแตกต่างในการ เลือกใช้ฉากได้แตกต่างจากนักเขียนร่วมยุคแล้ว ความแตกต่างอีกอย่างหนึ่ง คือเนื้อเรื่องที่พูดถึงชาตินิยมและอาณานิคมของประเทศเพื่อนบ้านด้วย ในบท

วิจารณ์จะศึกษาเรื่องสั้นที่ใช้ฉากในประเทศเวียดนามและมีตัวละครร่วมกัน
อันได้แก่เรื่องสั้นเรื่อง “เอแลน บาลอง” และ “รวงทอง” (*)

เอแลน บาลอง เป็นเรื่องสั้นเรื่องแรกของผู้ประพันธ์ ตีพิมพ์ครั้งแรก
ในปี พ.ศ. 2484 หลังจากนั้นอีก 2 ปี ต่อมาคือในปี พ.ศ. 2486 ผู้ประพันธ์
ก็เขียนเรื่องสั้นอีกเรื่องหนึ่งชื่อ รวงทอง เสมือนเป็นบทขยายความมาจากเรื่อง
แรก ดังนั้น ผู้วิจารณ์จะขอวิเคราะห์สองเรื่องนี้ไปพร้อมกัน

ตั้งแต่แรกเปิดฉากเหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อ เอแลน บาลอง กำลังคิดจะ
ฆ่าคน ซึ่งคนคนนั้นคือนาย เตื่อง-วาน-เหยา ชายคนรักชาวญวนที่ไม่มีคู่กับ
มารี-ยัง-โฮน หญิงโสเภณีชั้นสูง ความโกรธแค้นนั้นได้รับการปลอบโยนให้
เย็นลงโดยเพื่อนคนไทยนามว่า สุจริต ขำรัง แต่ก็ไม่เป็นผล เมื่อสุดท้ายเอแลน
บาลองได้ตัดสินใจฆ่าหญิงผู้และจบชีวิตตัวเองในห้องซัง

แรงจูงใจในการฆ่าที่นอกเหนือไปจากความอาฆาตแค้นที่ถูกทรยศ
ในความรัก (และทำให้เรื่องสั้นเรื่องนี้มีความพิเศษขึ้นมา) ก็คือเรื่องการ
พลาดหวังในการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยเวียดนามจากการเป็นอาณานิคมของ
ฝรั่งเศสด้วย เอแลน บาลองจึงมีสิ่งที่เหนียวแน่นและซบเซาอยู่ในตัว 2 สิ่ง
คือ ความปรารถนาในรักและความมุ่งหวังที่จะได้เอกราชของชาติ ซึ่งผู้วิจารณ์
จะขอแยกวิเคราะห์ตามสองแกนหลักนี้

ความรัก (ชาติ) ของวีรสตรี

เอแลน บาลอง สาวชาวญวนวัย 18 ปี เกิดและเติบโตที่ปารีส
เรียนจบคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์จากที่นั่นก่อนจะกลับบ้านเกิด
เมืองนอนของตน พื้นฐานชาติกำเนิดของ เอแลน บาลองมาจากพ่อที่เป็น

(*) โดยอ้างอิงตัวบทจากหนังสือ เสาชิงช้า เอแลน บาลอง รวมเรื่องสั้นที่สรรแล้ว
(สำนักพิมพ์ไพบูลย์ พ.ศ. 2553)

ข้าราชการในราชวงศ์ชั้นสูงและแม่ชาวญวนที่มีนามแบบฝรั่งเศสว่า ‘เออเฮนิ
รีแวร์’

เมื่อเอแลน บาลองกลับมาบ้านเกิด เธอก็ทำธุรกิจร้านค้าขายสมุนไพร
จนวันหนึ่งมีลูกค้าหนุ่มชาวญวนนามว่า เตื่อง-วาน-เหยา มาพลอดรักกับเธอ
ด้วยการกว้าชื้อสมุนไพรราคาแพงที่สุดถึง 240 ก้อน ด้วยเหตุผลว่า “การรู้จัก
กับหญิงสาวทุกคนในครั้งแรกนั้น คือการจุมพิตดวงตาของเธอด้วยเงินตรา”
(หน้า 152) จึงเป็นที่รู้กันว่าการมาจีบของเตื่องเป็นเรื่องไม่ได้คิดจริงจังอะไร
และยังอ้างทัศนะเรื่องผู้หญิงและความรักว่า “ผู้หญิงคือเครื่องจักรสำหรับ
ความพลาดหวัง...เอแลนฉลาดพอและสวยพอที่จะรักใหม่ได้เสมอ” รวมทั้ง
“ความรักที่แท้จริงคือการโกหกเพื่อนเฮีย—ถ้าเธอสำรวจประวัติศาสตร์ของ
ความรัก เธอจะเห็นจริง ฉันโกหกเอแลน ก็หมายความว่าฉันรักเขา แต่หาก
ฉันพูดว่า ฉันรักเขา นั้นจะหมายความว่าฉันได้นอกจากว่า ฉันโกหกเขา” (หน้า 152)
ทว่า ในทัศนะของเอแลน บาลองกลับจริงจังในเรื่องความรักและยังผูกโยง
ความรักเป็นเรื่องยิ่งใหญ่ขนาดว่าความรักของเตื่องกับเธอ “สามารถจะทำให้
ญวนมีเอกราชได้ ความรักที่ช่างศักดิ์สิทธิ์มีมิตินาฏภาพ ความรักของ
วีรสตรี—” (หน้า 150)

ความรักที่ “ศักดิ์สิทธิ์มีมิตินาฏภาพ” ดังที่เอแลน บาลอง วาดหวัง
ไว้นั้นยังถูกขยายความต่อ ด้วยการเล่าเรื่องจากนวนิยายที่เธอติดอกติดใจชื่อ
รวงทอง (ซึ่งไผ่นักเขียนชาวญวนเพื่อนของเธอได้แต่งขึ้น) เรื่องจึงดำเนินมาถึง
การเล่าเรื่องซ้อนอีกเรื่องหนึ่ง โดยเอแลน บาลองเป็นคนเล่าถึงความรักข้ามชาติ
อันเกิดขึ้นท่ามกลางสงคราม ระหว่าง รวงทอง สาวชาวไทยบุตรองค์ดินทร์
กับ เตรีงยีน นายทหารเชื้อพระวงศ์ชาวญวน ซึ่งในตอนจบรักต้องห้ามนี้
ก็ลงเอยด้วยความตายของฝ่ายหญิง จนมีผลสะท้อนใจจนทำให้แม่ทัพญวน
และแม่ทัพไทยเซ็นสัญญาสงบศึกกัน ความรักของรวงทองนี้ชาวญวนทั่วไป
นิยมและในชีวิตของเอแลน บาลองก็หวังเสมอว่า จะเป็นอย่างรวงทอง

(หน้า 159) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเอแลน บาลองยกย่องคุณค่าของความรักไว้สูงส่งซึ่งแตกต่างกับทัศนคติของเตื่อง-วาน-เหยาอย่างสิ้นเชิง

หากอ่านตามตัวบทดังกล่าวแล้วนั้นจะเห็นว่า เอแลน บาลอง เป็นผู้ถูกระทำ จากผลของความรักที่ไม่จริงจังในตัวเตื่อง ทว่า กลับมีตัวละครสำคัญอีกตัวหนึ่งที่ทำให้เอแลน บาลองกลายเป็น ผู้กระทำ (เช่นเดียวกับเตื่อง) ตัวละครที่วานั้นคือ สุจริต ธำรง

สุจริต ธำรง เป็นนักศึกษาไทยที่มาเรียนต่อด้านปรัชญาในเวียดนาม เขารู้จักกับเอแลน บาลอง เพราะเขาเป็นเพื่อนสนิทกับเตื่อง สุจริตเข้ามาทำหน้าที่สร้างความเข้าใจกับเอแลน บาลองแทนเตื่อง การสร้างความเข้าใจของสุจริต ธำรง ทำให้ เอแลนหัวเราะก๊องกั้ววนอย่างอัมเยะ ถืมเตื่องสนิท (หน้า 155) จน เอแลน บาลอง เอ่ยความในใจว่า “ฉันต้องการให้เธออยู่ที่นี้...และเป็นคนที่นี่จนวันตาย บางทีเธอคงจะคิดบ้างว่าฉัน...ฉันจะสวพอและตีพอล้า...ถ้า...” (หน้า 124) และ “ฉันบูชาเธอสุจริต ถ้าเธอจะอนุญาต ฉันจะขอเป็นทาสเธอ และติดตามเธอเหมือนไฟที่คุตามกำลั้งของหินโดยไม่มีเวลาห่าง จนกว่าเธอจะเห็นใจฉันและสนใจในอุดมคติของฉัน จนเป็น ‘ฉัน’ จนอาจช่วยฉันขุดรากฐานของพวกซากของการปฏิบัติใหม่ พวกสุนัขตัวขาวคั่งไปด้วยกามารมณ์เหล่านี้โยนออกจากทวีปเอเชีย และจนในที่สุด เราจะ ‘รัก’ กันและหนีไปอยู่ซุกอยู่ซ่อนด้วยกันและแต่งงานกัน...” (หน้า 124) และนอกจากเอแลน บาลอง จะใช้วาจาโน้มน้าวให้สุจริต ธำรงหันมามีใจให้เธอแล้ว เธอยังได้ยกเรื่องของรวงทอง มาเทียบเคียงความรักอันยิ่งใหญ่ที่จะมีให้สุจริต และผลสุดท้ายในอารมณ์สวาทที่แสนสุข...เอแลนสำรวจเสียงสูงและเบา หากเสียงกั้ววนระรัวจับใจและความรู้สึกทำให้นักสืเลื่องชมพูตัวเมียซึ่งเบี่ยงตะลึงตั้งแต่แรกเขลลาไปปะทะอกตัวผู้ หนุ่ยย้ายสะเทือนขาดหล่นลง (หน้า 162)

การกระทำของเอแลน บาลองดังกล่าว ได้ตอกย้ำถึงที่เตื่องเคยกล่าวไว้ว่า เอแลนฉลาดพอและสวพอที่จะรักใหม่ได้เสมอ และ การรักใหม่ได้เสมอ

ของ เอแลน บาลอง นั้นก็ยังทำไปเพื่อที่จะใช้ความรักเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความปรารถนาที่จะปลดปล่อยประเทศให้เป็นเอกราช ซึ่งเดิมเธอเคยใช้ตัวเองเป็นเครื่องมือและตัดสินใจเสี่ยงมันด้วยพรหมจรรย์ (หน้า 127) มาแล้ว และบัดนี้ สุจิตต์ ชำรง ได้กลายเป็นเครื่องมือของเธอคนต่อมา

จากการวิเคราะห์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าความต้องการของ เอแลน บาลอง ไม่ได้เป็นไปเพียงทิศทางเดียว หากเป็นไปในสองทิศทาง กล่าวคือ เธอใช้ความรัก (และเรือนร่างความเป็นผู้หญิงของเธอ) มัดใจชายให้เป็นเครื่องมือนำมาซึ่งเอกราช ในขณะที่เดียวกันเธอก็ใช้อุดมการณ์อันสูงส่งนั้น มาเป็นข้ออ้างในการได้มาซึ่งความรักด้วย (ความรัก เอกราช)

แต่คำถามสำคัญอยู่ที่ว่า แล้วเหตุใด *มารี-ยัง-โยน* ถึงได้ถูกรำ แพนที จะเป็นเตียง-วาน-เหยา เครื่องมือที่ใช้การไม่ได้แล้วของเอแลน บาลอง การตายไปของหญิงโสเภณีลูกครึ่งผู้นี้เป็นการตายไปอย่างมีนัยสำคัญอย่างไร

ความตายของวีรสตรี (อาณานิคม)

หากวิเคราะห์ลงไปในตัวตนของเอแลน บาลองโดยละเอียดแล้ว เธอเป็นตัวละครที่มีความขัดแย้งในตัวเองสูงมากที่สุดในบรรดาตัวละครทั้ง 4 ตัว เธอเกิดและเติบโตที่ปารีส แต่เธอก็ *เกลียดฝรั่งเศส เพราะเธอศึกษาฝรั่งเศส* (หน้า 126) ความขัดแย้งเช่นนี้ได้ผลักดันให้เธอกระทำการอันรุนแรงต่างๆ เพื่อขจัดความเป็นฝรั่งเศสให้ออกไปจากตัว และการขจัดความเป็นฝรั่งเศสออกไปก็ได้แสดงออกผ่านภาพแทน 3 ระดับคือ ระดับสังคม ระดับบุคคล และระดับตัวตน

ภาพแทนการขจัดความเป็นฝรั่งเศสในระดับสังคมนั้น เอแลน บาลองได้ประกาศชัดเจนอย่างตรงไปตรงมาตลอดทั้งเรื่องนั่นก็คือ *การปฏิวัติ* ให้ชาติญวนเป็นไทพ้นจากความ *อยู่ติธรรมจากชาติฝรั่งเศส* ซึ่งได้วิเคราะห์มาแล้วว่าเธอได้ใช้ความรัก (ชาติ) เป็นเครื่องมือนำพา

ส่วนภาพแทนการจัดความเป็นฝรั่งเศสในระดับบุคคลนั้นอยู่ในตัว
มารี-ยัง-โฮน ซึ่งถูกสร้างขึ้นมาเพื่อเปรียบเทียบในด้านตรงข้ามกับเอลเลน
บาลอง

ภาพของเอลเลน บาลองได้ถูกเสริมสร้างให้เป็นหญิงสาววีรสตรีผู้สูงส่ง
เธอต้องการปฏิวัติ เพราะรู้ว่าฝรั่งเศสไม่สามารถปกครองอินโดจีน...ในขณะที่
เดียวกันเธอไม่ต้องการเป็นสตรียิ่งไปกว่าวีรสตรี...(หน้า 126) รวมทั้ง
“...ครั้งหนึ่งเธอเล่าว่า อุดมคติของเธอไม่ใช่บ้าน ไม่ใช่การแต่งงาน ไม่ใช่เรื่อง
หากสูงกว่นั้น สูงถึงขั้นข่มความรู้สึกทางเพศ และสูงกว่าความโสมมเช่นกัน—”
(หน้า 153) ในขณะที่ตัวบทไม่ได้ลงลึกในรายละเอียดตัวของ มารี-ยัง-โฮน
ผู้อ่านรู้แต่เพียงว่าเธอเป็นสาวลูกครึ่งและเป็นโสเภณีชั้นสูงแห่งสถานเต้นรำ
ตาบามแรง เธอแต่งงานกับเตียงด้วยข้ออ้างของเตียงที่ว่า “โสเภณีมีความรัก
เหมือนกัน” (หน้า 151) ซึ่งภาพของความเป็นฝรั่งเศสได้ซ้อนทับลงบนตัว
มารี-ยัง-โฮน ตรงจุดที่ว่า เตียงหลงนักเขียนที่ชื่อ อเล็กซองดร์ ดูมาส์ จากหนังสือ
Dame aux Camelias ที่มีเรื่องราวความรักของโสเภณี (หน้า 126) ดังนั้น
การชมมารี-ยัง-โฮนจึงเป็นการขจัดทั้งผู้รักและภาพแทนความเป็นฝรั่งเศส
ออกไปพร้อมกัน

ภาพแทนการจัดความเป็นฝรั่งเศสในระดับบุคคลนี้เองที่ได้ซ้อนแผ่
ความเป็นอาณานิคมซ้อนอาณานิคมอยู่ด้วย กล่าวคือ การประกอบสร้างตัว
ละครที่ทำให้เอลเลน บาลองอยู่ในสถานะที่สูงส่งเหนือกว่า (อันหมายถึง
ถูกทำให้มีความสมเหตุสมผลในการใช้อำนาจเหนือกว่าไปโดยปริยาย ดังที่เจ้า
อาณานิคมมักใช้ในการอ้างความศิวิไลซ์กว่าในการเข้าครองประเทศอื่น) ได้ผลัก
ให้ มารี-ยัง-โฮน ไปอยู่ในด้านตรงกันข้าม ไม่เว้นแม้แต่ความรักและห่วงแทน
สามีของมารี-ยัง-โฮน ก็ถูกเปรียบว่าเหมือน ะนิตัวเมียไหลปลาร้าหักที่หมอล
ต้องมัดและฉีดยา และความตายของมารี-ยัง-โฮนก็เป็นเพียงความตายของ
หญิงชั่วชีวิตหนึ่ง ที่ถูกยิงเหมือน ลูกสุนัขบ้าของรีโบลด์ (หน้า 129) ผิดกับ

เอแลน บาลองที่ความรักและความตายของเธอถูกยกย่องให้เป็น *นาฏกรรมแห่งชีวิต*...เป็นความรักที่เสียสละให้เฉพาะแต่ประเทศชาติหญิงใจสูง (หน้า 150) ดังนั้น การยิงมารี-ยง-โฮนถึงสองสามที ด้วยเหตุผลว่ามารีไปทำลายเครื่องมือปฏิวัติของเธอ ก็เป็นการอ้างความชอบธรรมที่ไม่ต่างอะไรกับ *ทหารฝรั่งเศส* คนหนึ่งได้เอาหอกปลายปืนแทงคนขายเนื้อล้มลง ด้วยการยึดเย็ดข้อหาว่าคนขายเนื้อจะเข้าไปทำร้ายผู้พิพากษา (หน้า 128) นั่นเอง

เมื่อ มารี-ยง-โฮน ได้ถูกยิงตายไปแล้วการจัด ภาพแทนการจัดความเป็นฝรั่งเศสอย่างสุดท้ายในระดับตัวตน จึงเหลืออยู่ในตัวของ เอแลน บาลอง นั่นเอง

ความขัดแย้งในตัวเองที่เกิดจากสองวัฒนธรรมในยุคสมัยอาณานิคม ได้สะท้อนตั้งแต่ชื่อของเธอ (เอแลน) ชื่อแม่ของเธอ (เออเชนิ รวีแอร์) ที่เป็นฝรั่งเศส แม้จะเป็นญวนเต็มตัวบทกวีที่เธอจำได้เมื่อสุจริตเอ่ยขึ้นมาโดยเธออ้างว่าเหมือนเรื่องต่อไปของรวงทอง (หน้า 157) นั่นก็เป็นบทกวีฝรั่งเศสของ เรนเน อาร์โกส หรือแม้แต่ทัศนคติต่อความสุขที่ว่า ‘ใครจะมีความสุขได้ ขณะที่ช่วงเวลาที่สุดท้ายของความตายมาถึง’ ก็ยกมาจากหนังสือของ โรแมง โรลลงด์ (หน้า 154) ความเป็นฝรั่งเศสเหล่านี้ส่งผ่านมาทางวรรณกรรม จนออกมาจนเป็นตัวตนของ เอแลน บาลอง แม้เธอจะเกลียดฝรั่งเศสมากแค่ไหน ความเป็นฝรั่งเศสก็จะยังคงซึมชานอยู่ในสรรพางค์กายเธออย่างไม่มีวันหนีพ้นไปได้

จะโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม คำให้การของเอแลน บาลองในชั้นศาลที่ว่า “...ทุกชั่วโมงที่เราลืมตามองเห็นร่างกายของเรา ชีวิตจิตใจของเราและรู้ถึงความจริงของความต้องการของเรา...” (หน้า 127) ได้บ่งบอกว่าเมื่อมองร่างกายและชีวิตจิตใจ รวมไปถึงกรอบคิดของตัวเองนั้น ไม่ได้แตกต่างอะไรไปจากเจ้าอาณานิคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการในเชิงอุดมคติที่เธอก็ได้แบบอย่างมาจากนักปฏิวัติใหญ่ในฝรั่งเศส

สุดท้ายแล้วความเป็นและไม่เป็นฝรั่งเศส ก็ได้จับเคียวชะตาชีวิต
เอแลน บาลองไปถึงจุดตึงเครียดสูงสุด ด้วยการตัดสินใจเลือกที่จะไป 'โลกใหม่'
เพราะในโลกนี้ ไม่ว่าเธอจะหนีทุกหนีซ่อนไปที่ใด ก็ไม่มีวันหนีพ้นความเป็น
อาณานิคมทั้งภายนอกและภายในตัวเธอไปได้

นาฏกรรมชีวิตของเอแลน บาลอง จึงสะท้อนให้เห็นมายาคติทั้ง
ความรัก (ชาติ) ที่แย้งกลับไปในตัวเธอเอง และความเป็นอาณานิคม
อันไม่ได้ประกอบไปด้วยเจ้าอาณานิคมผู้รุกรานกับประเทศอาณานิคมผู้ถูกกดขี่
ในทิศทางเดียวกันเท่านั้น ทว่ายังเป็นไปในลักษณะอาณานิคมซ้อนอาณานิคม
อยู่ในตัวเองอีกด้วย